

ความเครียดและการเผชิญความเครียดของผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี

STRESS AND COPING STRATEGIES IN PATIENTS WITH CHOLANGIOCARCINOMA

นภาพร สวนแก้ว 4837023 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นิโรบล กนกสุนทรรัตน์, พย.ค., ดร.ณิ ชุมพะวัต, ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว)

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ความเครียด วิธีเผชิญความเครียด และประสิทธิภาพของวิธีเผชิญความเครียดของผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี โดยใช้ทฤษฎีความเครียดของลาซารัสเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีที่ได้รับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรม โรงพยาบาลรามารับดี สถาบันมะเร็งแห่งชาติ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และโรงพยาบาลราชวิถี เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 70 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบสัมภาษณ์สถานการณ์ความเครียด 3) แบบสอบถามวิธีเผชิญความเครียดและประสิทธิภาพของวิธีเผชิญความเครียด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีมีความเครียด เนื่องจากความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนเองมีความรุนแรง การรักษาและอาการแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ใหม่ ไม่สามารถทำนายผลการรักษา และความคลุมเครือในข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการรักษา หรือมีแผนการรักษาที่ไม่ชัดเจน ผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีเผชิญความเครียดโดยการจัดการกับอารมณ์มากกว่าการมุ่งแก้ปัญหา วิธีเผชิญความเครียดที่ผู้ป่วยเลือกใช้มากที่สุด คือ หวังว่าจะอะไรๆ จะดีขึ้น (ร้อยละ 91.43) และพยายามไม่คิดถึงโรคหรือความเจ็บป่วยที่เป็นอยู่หรือพยายามคิดถึงเรื่องอื่นๆ แทน (ร้อยละ 91.43) วิธีที่มีประสิทธิภาพในการช่วยลดความเครียดได้มาก คือ วิธีการทำกำลังใจและความช่วยเหลือจากครอบครัว (ร้อยละ 66.07)

ผลการศึกษานี้ใช้เป็นข้อมูลในการจัดการดูแลเรื่องของการจัดการความเครียด เพื่อส่งเสริมวิธีเผชิญความเครียดที่มีประสิทธิภาพในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี

คำสำคัญ: ความเครียด/ การเผชิญความเครียด/ ผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี

**STRESS AND COPING STRATEGIES IN PATIENTS WITH
CHOLANGIOCARCINOMA****NAPAPORN SUANKAEW 4837023 RAAN/M****M.N.S. (ADULT NURSING)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: NIROBOL KANOGSUNTHORN RAT, Ph.D.
(NURSING), DARUNEE JUNHAVAT, M.Ed. (Education Psychology and Guidance)****ABSTRACT**

The purpose of this descriptive research was to explore stressful situations, coping strategies and coping effectiveness in patients with cholangiocarcinoma (CHCA). Lazarus's stress and coping theory was used as the conceptual framework for this research. Purposive sampling was used to recruit 70 cases attending the surgical inpatient unit at Ramathibodi Hospital, National Cancer Institute, Phramongkutkiao Hospital and Rajavithi Hospital. Data was collected from the sample's response to three questionnaires: 1) personal data 2) stressful situations and 3) coping strategies and effectiveness. The quantitative data were analyzed using descriptive statistics. The qualitative data were analyzed using content analysis.

The result revealed that the situational factors which provoked stress were severity of situation, a recent change in situation, the unpredictability of treatment outcomes, and misunderstandings regarding about treatment information or treatment plan. Patients with CHCA used emotional-focus coping more than problem-focus coping. The top used coping methods were hoping that things will get better (91.43%) and trying to put the problem out of the patient's and thinking of something else (91.43%). The most effective coping method was seeking comfort or help from family (66.07%).

The results of this study are recommended to be used to manage stress in patients with CHCA for effective coping.

**KEY WORDS: STRESS/ COPING STRATEGY/ PATIENTS
WITH CHOLANGIOCARCINOMA****109 pages.**